

Brusel 4. dubna 2022
(OR. fr, en)

7861/22

CULT 39
SUSTDEV 76
DIGIT 74
SAN 204
EDUC 117
RECH 171
VISA 64
SOC 208
FISC 91
ENV 319
TRANS 210

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel: Generální sekretariát Rady

Příjemce: Delegace

Č. předchozího
dokumentu: 6756/22

Předmět: Závěry Rady o posílení mezikulturních výměn prostřednictvím mobility umělců a pracovníků kulturního a kreativního odvětví a prostřednictvím mnohojazyčnosti v digitální éře

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o posílení mezikulturních výměn prostřednictvím mobility umělců a pracovníků kulturního a kreativního odvětví a prostřednictvím mnohojazyčnosti v digitální éře, které schválila Rada pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport na zasedání dne 4. dubna 2022.

Závěry Rady

o

posílení mezikulturních výměn prostřednictvím mobility umělců a pracovníků kulturního a kreativního odvětví a prostřednictvím mnohojazyčnosti v digitální éře

RADA EVROPSKÉ UNIE,

VĚDOMA SI TOHO, ŽE

1. kulturní a jazyková rozmanitost je nedílnou součástí Evropské unie a jejích základních hodnot. Přispívá k rozkvětu kreativity, tvůrčí svobody a kulturních výměn a k rozmanitosti a kvalitě kulturní a umělecké nabídky pro všechny Evropany. Podporuje vzájemné porozumění a respekt vůči kulturám a jazykům a je společným dědictvím, bohatstvím, silnou stránkou a charakteristickým rysem vztahů v rámci Evropy a se zbytkem světa;
2. je nezbytné podporovat mobilitu a výměny mezi evropskými umělci, kulturními organizacemi a pracovníky kulturního a kreativního odvětví na vnitrostátní i evropské úrovni, jak je to zakotveno v programu Kreativní Evropa, a to zejména po krizi způsobené pandemií COVID-19. Rovněž je nezbytné podporovat přístup ke kultuře a šíření kulturních děl v rámci Evropy, a obohacovat tak individuálně i kolektivně naše životy;
3. mobilita umělců a pracovníků kulturního a kreativního odvětví by měla být usnadněna nejen mezi evropskými kulturními organizacemi, ale také mezi jednotlivými umělci a profesionály, jak to od roku 2018 umožňují pilotní projekty i-Portunus. Tato mobilita jim umožňuje spolupracovat a společně tvořit, vytvářet sítě, osvojovat si nové kompetence, dovednosti a techniky, hledat inspiraci, oslovovat nové publikum a získávat přístup na nové trhy a k novým pracovním příležitostem;

4. v rámci mobility umělců a pracovníků kulturního a kreativního odvětví je možno užitečným způsobem využívat příležitostí, jako jsou pobytové programy, a evropských sítí institucí nebo festivalů. Lze ji usnadnit zejména prostřednictvím komplexních, přesných a mnohojazyčných informací o stávajících programech mobility, dostupné pomoci a programech, které zohledňují celkový kontext mobility;
5. evropské programy mobility přispívají k navazování a podpoře partnerství, která jsou jednou z podmínek při podávání žádostí o financování projektů spolupráce v rámci programu Kreativní Evropa;
6. v rámci ambiciózní politiky kulturní a jazykové rozmanitosti by měla plně začleňovat otázky udržitelnosti a tato politika by měla využívat technologických inovací, a to i v digitální oblasti;
7. mnohojazyčnost (označovaná anglickým termínem „multilingualism“)¹ podporuje kulturní rozmanitost a kreativitu, a to i v oblasti audiovizuálního, mediálního a digitálního obsahu, a umožňuje širší přístup k různým kulturním přístupům, dílům, znalostem a myšlenkám. Jazyková kompetence (vícejazyčnost, označovaná anglickým termínem „plurilingualism“²) představuje důležitou výhodu v globalizovaném kontextu a přispívá k profesní mobilitě a výměnám v kulturním a kreativním odvětví;
8. významnou úlohu v rámci šíření uměleckých děl, znalostí a myšlenek, a to zejména v případě méně rozšířených evropských jazyků, hrají profesionální překladatelé, tlumočníci a jazykoví pedagogové, a každodenně tak podporují evropskou kulturní rozmanitost;

¹ Je definována jako přítomnost nebo koexistence několika jazyků v rámci dané společnosti nebo území nebo v daném médiu.

² Je definována jako schopnost jednotlivce používat několik jazyků.

9. Jazykové a sémantické webové technologie mohou podporovat mnohojazyčnost a komunikaci napříč jazyky; pomáhat při studiu a výuce jazyků a zvyšování povědomí o nich a poskytnout profesionálním překladatelům užitečné nástroje, přičemž je třeba mít na paměti, že tyto nástroje nemohou plně nahradit překlady provedené lidmi, a jejich výstupy proto musí být v zájmu přesnosti vždy pečlivě monitorovány a upravovány;

I. MOBILITA UMĚLCŮ A PRACOVNÍKŮ KULTURNÍHO A KREATIVNÍHO ODVĚTVÍ

VYZÝVÁ KOMISI, ABY:

10. zajistila širší přístup umělců a pracovníků kulturního a kreativního odvětví ke grantům EU na podporu mobility v rámci programu Kreativní Evropa prostřednictvím stabilního systému na evropské úrovni určeného pro individuální a kolektivní kulturní mobilitu v rámci Evropské unie i mimo ni, s cílem podpořit dynamiku dosaženou prostřednictvím pilotních projektů i-Portunus;
11. zkoumala způsoby, jak usnadnit vytvoření přístupného, interaktivního a mnohojazyčného informačního portálu vycházejícího pokud možno ze stávajících portálů, jako jsou EURAXESS³, CulturEU⁴ a další, který by poskytoval komplexní a aktuální informace o možnostech mobility a grantech poskytovaných členskými státy a na evropské úrovni určených pro jednotlivce, skupiny jednotlivců a případně kulturní organizace, a který by rovněž podporoval vytváření sítí organizací, míst konání příslušných akcí a zájemců o mobilitu;
12. přispívala k podpoře a vytváření sítí informačních služeb v oblasti mobility určených pro umělce a pracovníky kulturního a kreativního odvětví;
13. zajistila, aby evropské programy mobility zohledňovaly problematiku genderové rovnosti a specifické potřeby začínajících umělců a umělců ze znevýhodněných skupin nebo umělců s omezenými příležitostmi, kteří obvykle využívají stávajících programů mobility v menší míře, a aby jim poskytovaly individualizovanou podporu;

³ <https://euraxess.ec.europa.eu/>

⁴ <https://ec.europa.eu/culture/funding/cultureu-funding-guide>

14. aktivně prosazovala a podporovala jazykovou rozmanitost v rámci programů mobility určených pro studenty umění, umělce a pracovníky kulturního a kreativního odvětví, a to v oblasti fyzické i virtuální mobility, případně na základě stávajících modelů, jako je platforma online jazykové podpory⁵ vytvořená pro potřeby programu Erasmus+ a Evropského sboru solidarity;

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY, ABY:

15. vedle iniciativ nebo programů EU rozvíjely programy mobility nebo v nich pokračovaly s cílem co nejvíce usnadnit mobilitu a výměny mezi evropskými umělci a pracovníky kulturního a kreativního odvětví;
16. podporovaly spolupráci mezi kulturními orgány a subjekty odpovědnými za otázky související s mobilitou, například vydávání víz, s cílem zjistit možnosti, jak zohlednit specifické rysy mobility umělců a pracovníků kulturního a kreativního odvětví;
17. podporovaly práci zaměřenou na usnadnění přeshraniční mobility snížením administrativní zátěže, pokud jde například o sociální zabezpečení, pojištění, bydlení, cla nebo daně, a přitom lépe zohledňovaly specifika kulturních a kreativních profesí a ve vhodných případech využívaly budoucí výsledky činnosti skupiny pro otevřenou metodu koordinace⁶ týkající se postavení a pracovních podmínek umělců a pracovníků kulturního a kreativního odvětví;
18. prosazovaly poskytování, podporu a posilování informačních služeb v oblasti mobility určených pro umělce a pracovníky kulturního a kreativního odvětví s cílem pomoci jim s formalitami souvisejícími s mobilitou, a zejména jim poskytnout informace o platném regulačním rámci, a to prostřednictvím spolupráce s relevantními orgány;

⁵ <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/resources-and-tools/online-linguistic-support>

⁶ Otevřená metoda koordinace. Skupiny pro otevřenou metodu koordinace jsou zřízeny v rámci pracovního plánu pro kulturu (2019–2022) (Úř. věst. C 460, 21.12.2018, s. 12).

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY A KOMISI, ABY V RÁMCI SVÝCH PŘÍSLUŠNÝCH
PRAVOMOCÍ A V SOULADU SE ZÁSADOU SUBSIDIARITY:

19. usnadňovaly mobilitu umělců a kulturních pracovníků, a to zejména tím, že se budou zabývat jejich specifickými potřebami souvisejícími s cestováním, jako je přeprava hudebních nástrojů nebo uměleckých materiálů, přičemž je třeba brát ohled na rozmanitost a inkluzivnost;
20. podporovaly programy mobility, které bez ohledu na jejich úroveň řízení zohledňují veškeré cestovní náklady a odpovídajícím způsobem začleňují ekologické otázky, a současně braly v potaz zeměpisnou rozmanitost a charakteristiky Unie, a podporují zejména:
 - kombinovanou mobilitu využitím potenciálu virtuálních výměn s náležitým ohledem na jazykovou rozmanitost účastníků a jedinečnou hodnotu fyzické mobility, a
 - používání méně znečišťujících dopravních prostředků, aniž by byly vyloučeny případy, kdy je letecká doprava jedinou nebo nezbytnou variantou, například v případě nejvzdálenějších regionů⁷, zámořských zemí a území⁸, ostrovů a ostrovních oblastí;
21. v zájmu lepšího zohlednění specifík kulturního a kreativního odvětví zlepšily využívání nástrojů na podporu celoživotního učení⁹ pracovníků kulturního a kreativního odvětví, zejména posílením synergií s programy Erasmus+ a Kreativní Evropa a mezi těmito programy navzájem;

⁷ Jak jsou určeny v článku 349 Smlouvy o fungování Evropské unie.

⁸ Jak jsou určeny v článku 198 a v příloze II Smlouvy o fungování Evropské unie.

⁹ Jak je definováno v čl. 2 bodě 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/817 ze dne 20. května 2021, kterým se zavádí program Erasmus+: program Unie pro vzdělávání a odbornou přípravu, pro mládež a pro sport a zrušuje nařízení (EU) č. 1288/2013 (Úř. věst. L 189 28.5.2021 s. 1).

II. MNOHOJAZYČNOST V DIGITÁLNÍ ÉŘE V SOUVISLOSTI S OTÁZKAMI SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOSTI A EVROPSKÉHO OBČANSTVÍ

VYZÝVÁ KOMISI, ABY:

22. posílila začleňování problematiky mnohojazyčnosti do programů Unie;
23. podporovala celounijní strategický přístup k mnohojazyčnosti v digitálním prostředí;
24. nadále využívala příležitostí, které nabízejí jazykové technologie, k zajištění vysoce kvalitního a rozsáhlejšího překládání svých internetových stránek a dalších komunikačních nástrojů do všech úředních jazyků EU¹⁰;
25. nabízela mnohojazyčný prostor s informacemi o evropských jazykových technologiích a související podpoře a zdrojích, včetně evropských programů pro vícejazyčnost a překlad, ve spolupráci s orgány, jako je Evropská federace národních jazykových ústavů (EFNIL);
26. v rámci úsilí o posílení jazyků prostřednictvím technologií podporovala odpovědnou a etickou správu údajů a ochranu soukromí již od návrhu;
27. prohloubila spolupráci s vnitrostátními a mezinárodními organizacemi působícími v oblasti učení se jazykům, digitálních technologií a kulturní a jazykové rozmanitosti, [...] zejména s Radou Evropy a jejím Evropským střediskem pro moderní jazyky, jakož i s organizací UNESCO;

¹⁰ Jak jsou definovány v nařízení Rady č. 1 o užívání jazyků v Evropském hospodářském společenství (Úř. věst. 17, 6.10.1958, s. 385), ve znění pozdějších předpisů.

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY A KOMISI, ABY V RÁMCI SVÝCH PŘÍSLUŠNÝCH
PRAVOMOCÍ A V SOULADU SE ZÁSADOU SUBSIDIARITY:

28. podporovaly kulturní a jazykovou rozmanitost a šíření kulturních děl prostřednictvím překladů v rámci všech médií, případně i využitím nejnovějších digitálních technologií, a to tím, že budou:
- a) v rámci vzdělávání podporovat překladatelství jako druh povolání, a to počínaje tím, že se bude na školách využívat překlad jako jeden z postupů ke zlepšení dovednosti psaní a jazykových dovedností;
 - b) podporovat kvalitní počáteční odbornou přípravu v oblasti překladu pro kulturní a kreativní odvětví a celoživotní odbornou přípravu profesionálních překladatelů a přihlížet přitom k rostoucí míře využívání digitálních technologií;
 - c) zvyšovat atraktivitu povolání překladatelů zajištěním větší viditelnosti a uznání;
 - d) prosazovat lepší pracovní podmínky, spravedlivou odměnu a spravedlivé smluvních praktiky pro překladatele, zejména v kulturním a kreativním odvětví, bez ohledu na jazykové kombinace a s náležitým ohledem na autonomii sociálních partnerů;
 - e) posilovat stávající veřejnou podporu, zejména podporou vytváření sítí mezi profesionálními pracovníky, podněcováním spolupráce mezi relevantními organizacemi poskytujícími granty na překlady a zacílením financování na překlady z cizích jazyků a do cizích jazyků, a to na vnitrostátní a evropské úrovni;
 - f) v rámci vhodných fór pokračovat ve výměnách týkajících se mnohojazyčnosti a překladu v rámci všech médií v digitální éře, které budou pokrývat všechna kulturní, kreativní a znalostní odvětví;

29. podporovaly vícejazyčnost v rámci celoživotního učení¹¹, mimo jiné prostřednictvím osvětových kampaní, jako je Evropský den jazyků, a vytváření a zdokonalování digitálních nástrojů, a zejména:
- a) ve vhodných případech poskytovaly dětem a mládeži, včetně dětí a mládeže s omezenými příležitostmi, více příležitostí ke kontaktu s jinými jazyky a kulturami jakožto doplněk ke studiu úředních jazyků členských států;
 - b) rozvíjely jazykové dovednosti studentů v kulturních oborech, umělců a pracovníků kulturního a kreativního odvětví;
 - c) usnadňovaly migrantům, a zejména mladším migrantům, studium úředních jazyků jejich hostitelské země a zároveň oceňovaly jazykovou rozmanitost;
30. v relevantních případech podporovaly výzkum a vývoj jazykových technologií pro evropské občany a podniky s cílem posilovat mezikulturní výměny a zlepšovat analytické kapacity a vycházely přitom z již existujících zdrojů a platforem, a zejména aby:
- a) se zasadily o vytvoření evropského prostoru pro jazyková data jakožto evropské platformy pro výměny, která podnikatelům, investorům, výzkumným pracovníkům a veřejným orgánům usnadní vytváření, shromažďování, (opětovné) používání a sdílení jazykových zdrojů, nástrojů a modelů v plném souladu s hodnotami EU, jako je ochrana soukromí, transparentnost a důvěra;
 - b) podporovaly vytváření mnohojazyčných terminologických databází a zdrojů a širší využívání stávajících platforem, jako je IATE, jakož i evropské infrastruktury pro jazyky a mnohojazyčnost, jako je CLARIN ERIC, s cílem rozšířit shromažďování a čištění digitálních dat týkajících se jazyka, a to jak textových, tak orálních, jakož i přístup k těmto datům;

¹¹ V souladu s doporučením Rady ze dne 22. května 2019 o komplexním přístupu k výuce a studiu jazyků (Úř. věst. C 189, 5.6.2019, s. 15).

- c) podporovaly vývoj, používání a případně monitorování automatizovaných překladatelských systémů, včetně služby eTranslation určené pro všechny úřední jazyky EU, a dalších jazykových nástrojů na evropské úrovni a usilovaly přitom o synergie se sítí pro koordinaci evropských jazykových zdrojů (ELRC), projektem European Language Grid (ELG) a budoucím evropským prostorem pro jazyková data;
 - d) podporovaly sbližování výzkumných a inovačních programů a určování oblastí použití a lépe propojovaly výzkum s potřebami podniků a občanů v oblasti jazykových technologií pro překlad a mnohojazyčné a analytické zpracování;
 - e) zvyšovaly povědomí podniků o výhodách využívání jazykových technologií ke komunikaci v několika úředních jazycích EU;
 - f) podporovaly větší zapojení profesionálních překladatelů do rozvoje digitálních technologií v oblasti překladu;
31. podporovaly mnohojazyčný přístup k digitalizovanému evropskému obsahu prostřednictvím nových technologií na základě obohacování o metadata a poskytování mnohojazyčných zkušeností, pokud jde o redakční obsah a uživatelská rozhraní; v tomto ohledu aby navázaly na výzkum a činnost digitálních platforem, jako je Europeana;
32. vyměňovaly si osvědčené postupy a do roku 2025 vyhodnotily provádění těchto závěrů.
-

SOUVISEJÍCÍ DOKUMENTY

Smlouvy EU

Smlouva o Evropské unii, a zejména čl. 3 odst. 3: „[Unie] respektuje svou bohatou kulturní a jazykovou rozmanitost a dbá na zachování a rozvoj evropského kulturního dědictví.“

Smlouva o fungování Evropské unie, zejména články 165, 166 a 167, obzvláště pak čl. 167 odst. 4: „Unie ve své činnosti podle ostatních ustanovení Smluv přihlíží ke kulturním hlediskům, zejména s cílem uznávat a podporovat rozmanitost svých kultur.“

Listina základních práv, zejména článek 22: „Unie respektuje kulturní, náboženskou a jazykovou rozmanitost.“

Evropská rada

Závěry Evropské rady (14. prosince 2017) (EUCO 19/1/17 REV 1, část II, Vzdělávání a kultura, 3. odst., s. 4)¹²

¹² „Evropská rada rovněž žádá Komisi, Radu a členské státy, aby prozkoumaly možná opatření, pokud jde o: [...] právní a finanční rámcové podmínky pro rozvoj kulturních a tvůrčích odvětví, jakož i mobilitu pracovníků v kulturním odvětví.“

Rada Evropské unie

Závěry Rady ze dne 22. května 2008 o mnohojazyčnosti (Úř. věst. C 140/14, 6.6.2008, s. 1)

Závěry Rady ze dne 22. května 2008 o mezikulturních kompetencích (Úř. věst. C 141, 7.6.2008, s. 14)

Usnesení Rady o evropské strategii pro mnohojazyčnost (Úř. věst. C 320, 16.12.2008, s. 1)

Závěry Rady o informačních službách zaměřených na mobilitu a určených umělcům a kulturním pracovníkům (Úř. věst. C 175, 15.6.2011, s. 5)

Závěry Rady o jazykových znalostech pro zlepšení mobility (Úř. věst. C 372, 20.12.2011, s. 27)

Závěry Rady o mnohojazyčnosti a rozvoji jazykových kompetencí (Úř. věst. C 183, 14.6.2014, s. 26)

Závěry Rady o pracovním plánu pro kulturu (2019–2022) (Úř. věst. C 460, 21.12.2018, s. 12)

Doporučení Rady ze dne 22. května 2019 o komplexním přístupu k výuce a studiu jazyků (Úř. věst. C 189, 5.6.2019, s. 15)

Závěry Rady o oživení, odolnosti a udržitelnosti kulturního a kreativního odvětví (Úř. věst. C 209, 2.6.2021, s. 3)

Skupiny odborníků pro otevřenou metodu koordinace

Policy report proposing five key principles for building and maintaining a strong framework to support the mobility of artists and cultural professionals (Zpráva o politice navrhuující pět klíčových zásad pro budování a udržování pevného rámce na podporu mobility umělců a kulturních pracovníků) (2012)

Příručka pravidel pro rezidenční pobyty umělců (2014)

„Translators on the cover“: („Zaměřeno na překladatele“) Report of the Open Method of Coordination working group of EU Member States experts on Multilingualism & Translation (Zpráva pracovní skupiny pro otevřenou metodu koordinace složené z odborníků z členských států EU v oblasti mnohojazyčnosti a překladů) (2022)

Evropská komise

Mnohojazyčnost: přínos pro Evropu i společný závazek (COM(2008) 566 final)

Guidelines (Mobility Information Standards) on quality standards for establishing information and advisory services for artists and culture professionals, issued by the working group (Pokyny (normy pro poskytování informací o mobilitě) týkající se norem kvality pro zavedení informačních a poradenských služeb pro umělce a kulturní pracovníky, vydané pracovní skupinou) (2011)

Nová evropská agenda pro kulturu (COM(2018) 267 final)¹³

Doporučení ke společnému evropskému datovému prostoru pro kulturní dědictví (Úř. věst. L 401, 12.11.2021, s. 5–16)

Strukturovaný dialog „Voices of Culture“

Zpráva o výstupech skupinových diskusí během akce „Voices of Culture“: „Culture and the United Nations Sustainable Development Goals: Challenges and Opportunities“ (Kultura a cíle udržitelného rozvoje OSN: výzvy a příležitosti) (2021)

Zpráva o výstupech skupinových diskusí během akce „Voices of Culture“: „Status and Working Conditions for Artists, Cultural and Creative Professionals“¹⁴ (Status a pracovní podmínky umělců, pracovníků kulturního a kreativního odvětví) (2021)

Evropský parlament

Umělá inteligence ve vzdělávání, kultuře a v audiovizuálním odvětví (2020/2017(INI))

Rovnost jazyků v digitálním věku (2018/2028(INI))

Situace umělců a kulturní oživení v EU (2020/2261(INI))

Kulturní oživení Evropy ([2020/2708\(RSP\)](#))

UNESCO

Úmluva o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů (2005)¹⁵

¹³ Oddíl 4. Strategické cíle a akce, 4.1 Společenský rozměr – podchycení síly kultury a kulturní rozmanitosti pro sociální soudržnost a pohodu (druhá odrážka) „Podpora mobility pracovníků v kulturním a kreativním odvětví a odstranění překážek pro jejich mobilitu“.

¹⁴ Kapitola 4 „Mobilita (fyzická, ekologičtější, digitální, kombinovaná, předpisy, překážky)“

¹⁵ Článek 14 „Strany se snaží podporovat spolupráci [...] s cílem přispět k rozvoji dynamického kulturního sektoru[...]

a) posilováním kulturních průmyslů rozvojových zemí: [...]

v) podporováním tvůrčí práce, a pokud možno, usnadňováním mobility umělců z rozvojových zemí;“